

Hoofdstuk 26

Lieve kleinkinderen,

Het was in de zestiger jaren van de vorige eeuw. Ik ging naar de Kweekschool in Dokkum. De eerste twee jaren was ik daar een leerling, daarna twee jaren een kwekeling en het laatste jaar, nadat ik mijn diploma voor onderwijzer gehaald had, was ik een hospitant. Zo noemde je dat, wanneer je ook nog voor de hoofdakte ging. Pas dan, als je hiervoor geslaagd was, was je een volledig bevoegd onderwijzer, die zelfs hoofd der school mocht worden. (Nu is dat directeur van een basisschool.)

*Eén van mijn medekwekelingen ging tijdens de grote vakantie met vrienden op vakantie naar het eiland Schiermonnikoog. Zijn naam ben ik vergeten, maar laten we hem maar Jan noemen. Jan en zijn vrienden sliepen die week in de jeugdherberg. Daar was ook **een niet zo leuk meisje** van dezelfde leeftijd, dat als hobby had om jongens de kop gek te maken en ze daarna te laten stikken. Ook Jan maakte ze de kop gek door hem steeds uit te dagen, bij hem op de knie te gaan zitten en hem kusjes in de nek te geven. Jan werd verliefd op dat meisje. Toen ze een dag later samen aan het stoeien waren en Jan plotseling zijn hand in haar bloesje stak, begon ze te gillen en schreeuwde: 'Jan randt mij aan!' Om een lang verhaal kort te houden, Jan moest met een agent mee naar het politiebureau en werd met de eerstvolgende vertrekkende boot van het eiland gestuurd.*

Hoofdstuk 26 - De slaaf van Potifar - Genesis 39

Vanuit de vlakte van Dothan trokken de Ismaëlieten met hun pas gekochte slaaf Jozef langs de grote karavaanweg het zuiden in naar Egypte.

Ze kwamen vlak langs Hebron waar vader Jacob woonde. Even had Jozef nog hoop dat toevallig een slaaf van zijn vader hem zou zien. Je kon nooit weten.... Maar de karavaan liet Hebron links liggen en verder trokken ze. Jozef was de wanhoop nabij. Elke stap voerde hem verder bij zijn vader vandaan. Die wist niet dat hij als slaaf verkocht was en zijn halfbroers zouden het hun oude vader **niet** vertellen!

O God in de hemel, dacht Jozef, wat heb ik mijn broers aangedaan dat zij mij dit aandoen? Ik was de lievelingszoon van mijn vader. Ik kon alles krijgen wat mijn hartje begeerde. De slaven 'vlogen' voor mij en nu ben ik zelf een slaaf op weg naar een onbekend land.

Tijdens deze lange en zware mars moest hij steeds denken aan de dromen die hij gehad had. Zouden die dan toch geen boodschap van God zijn geweest? Zouden

zijn broers dan toch gelijk hebben gehad dat hij een verwende en eigenwijze jongen was met hoogmoedswaanzin?

Maar die dromen waren zo duidelijk geweest! Buigende korenschoven, de zon, de maan en de sterren die hem allemaal hulde brachten. Zelfs nu, terwijl hij zich door een kameel liet meetrokken en als hij zijn ogen dichtkneep, zag hij alles zo duidelijk voor zich. Ja, nog steeds, zelfs in zijn grote nood nu hij een slaaf was geworden, gestolen uit het huis van zijn vader, was hij ervan overtuigd dat er eens een ommekeer zou komen. Jozef geloofde, wist het zeker dat God een bedoeling met zijn leven had! Hij wist alleen niet wanneer en hoe....

In ieder geval wilde hij niet meer huilen en jammeren. Niet langer medelijden met zichzelf hebben. En op medelijden van deze handelaren hoefde hij helemaal niet te rekenen. Zelfs zijn broers hadden dat niet met hem gehad.

In al zijn ellende nam Jozef een beslissing: vanaf dit moment zouden deze Ismaëlieten van hem geen tranen meer zien. Hij moest geduld hebben.

De slaaf Jozef op weg naar Egypte.

Ja, vreemd, bijna niet te begrijpen, maar deze martelgang naar Egypte veranderde de ijdele Jozef die zich in het huis van zijn vader Jacob vaak God zelf waande in een Jozef *die zijn vertrouwen alleen op God stelde*.

In de koningsstad, dicht bij de grens, verkochten ze Jozef aan Potifar, de commandant van de lijfwacht die verantwoordelijk was voor de veiligheid van de Farao. Deze Potifar was een machtig man. Hij woonde in een prachtig huis buiten de stad. Hier had hij veel slaven die half naakt voor hem werkten in de brandende zon. Jozef was erg blij dat hij niet met hen op het land hoefde te werken. Hij werd ingedeeld bij de huisslaven. Volgens Jozef was dit een teken dat God bij, ja met hem was. Vanaf de eerste dag deed Jozef zijn uiterste best om alles goed te doen. Overdag had hij geen tijd om heimwee te hebben en 's avonds viel hij als een blok in slaap.

Het duurde niet lang of Potifar merkte dat zijn slaaf Jozef bijzonder goed in zijn werk was. Alles wat hij deed lukte hem voor de volle honderd procent. Om die reden moest Jozef zijn eten klaar maken en hem ook bedienen. Zo was Jozef vaak bij hem en Potifar ontdekte dat God Jozef zegende.

Na een bepaalde tijd werd Jozef slaaf nummer één en nog weer later werd de slaaf Jozef zelfs de bedrijfsleider over al het bezit van Potifar. Hij moest alles regelen wat er in dat grote huis te doen was. Het werk voor de slaven regelen en ook ervoor zorgen de in- en de verkoop vlekkeloos verliep. Er gebeurde niets meer buiten Jozef om. Alleen het eten dat Potifar zelf at en dat aan heel strenge Egyptische spijswetten moest voldoen, dat regelde Potifar zelf.

Zo was Jozef heel langzaam aan ‘de baas’ geworden in het huis van Potifar. Daar liep hij in zijn lang, wit kleed en niemand durfde ook maar iets verkeerd tegen Jozef te zeggen. Sommigen waren jaloers op die Hebreër die de baas over hen was geworden. Zij waren toch al veel langer in het huis van Potifar! Vaak keken ze met scheve ogen naar Jozef wanneer hij langs hen liep, maar niemand durfde ook maar een verkeerd woord tegen hem te zeggen.

Er was nog iemand in dat grote huis die vaak naar Jozef keek. Dat was de vrouw van Potifar. Maar in haar ogen stond iets heel anders te lezen. Wat was die Jozef jong en sterk. Wat had hij een knap gezicht. Hij leek niets op een slaaf, nee veel meer op een heer. Haar man was lang zo knap niet en ook niet zo lief. Die was ook veel ouder dan zij. En wanneer was haar man thuis en had aandacht voor haar? Deze vrouw van Potifar, ja ze moest het eerlijk aan zichzelf bekennen: ze was verliefd op Jozef. En ook was zij heel eenzaam. Ze wilde wel dat Jozef haar man was.

Op zekere dag, toen niemand in de buurt was, riep ze Jozef en zei tegen hem: ‘Kom hier bij mij zitten, op de divan. Niemand ziet het. Ook mijn man niet. Die is in het paleis van de Farao. Lieve Jozef, mijn man houdt helemaal niet van mij en ik ook niet van hem. Jozef, ik houd van jou! Kom bij mij....’

Jozef keek haar met grote ogen aan. Hij voelde dat hij een kleur kreeg. Hoe durfde ze dit tegen hem te zeggen? Hij was een slaaf van haar man!

Hij schudde zijn hoofd en terwijl hij bij haar wegliep zei hij: ‘Mevrouw, dat kan helemaal niet! Mijn meester bemoeit zich hier in huis nergens meer mee. Hij laat mij overal voor zorgen. Er is hier in huis niemand zo belangrijk als ik. Alles heeft mijn meester mij gegeven. Behalve u, want u bent zijn vrouw. Wat u van mij vraagt kan ik niet doen. Want dan zou ik iets doen wat mijn God verschrikkelijk vindt.’

Ze keek hem na en glimlachte. Hij durft niet, dacht ze. Maar dat komt wel. Wanneer ik het hem morgen weer vraag dan doet hij het wel. En anders

overmorgen. Vast en zeker! Dat Jozef dit van zijn God niet mocht doen, dat begreep ze niet....

De volgende dag en ook de dagen daarna vroeg ze steeds weer en elke keer weigerde Jozef. Ten slotte kon ze niet meer van Jozef afblijven. Op een keer, toen Jozef in haar kamer moest zijn, greep ze Jozef bij zijn mantel beet en trok hem naar zich toe. Toen Jozef merkte dat zij hem niet los wilde laten, gespte hij zijn gordel los, stapte uit zijn mantel en vluchtte in zijn ondergoed de kamer uit. terwijl de vrouw van Potifar met de mantel van Jozef in haar handen achterbleef. Niemand zag Jozef toen hij door de gangen rende naar zijn eigen kamer....

Jozef vlucht de kamer uit.

En daar zat de vrouw van Potifar met de mantel van Jozef stijf in haar vuisten geklemd. Die gemene slaaf, dacht ze, denk hij nu echt dat hij zoveel beter is als ik? Zal hij straks tegen mijn man zeggen dat ik hem wilde verleiden? Dat ik mijn man wilde bedriegen? Dagenlang heb ik mij vernederd en achter hem aangelopen. Maar nu wil ik hem niet eens meer. Nee, ik haat hem!

Verachtelijk gooide ze de jas van Jozef op de grond. En toen, met een schelle stem als een vrouw in nood, begon ze te schreeuwen en om hulp te roepen. Deuren sloegen open, haastige voetstappen kwamen snel dichterbij, slaven renden haar kamer binnen.

‘O,’ hijgde ze, ‘wat ben ik blij dat jullie hier zijn.... Die slaaf uit Kanaän, die Hebreër wilde mij aanranden.... Kijk, zijn mantel deed hij uit en zo in zijn ondergoed kwam hij op mij af!’

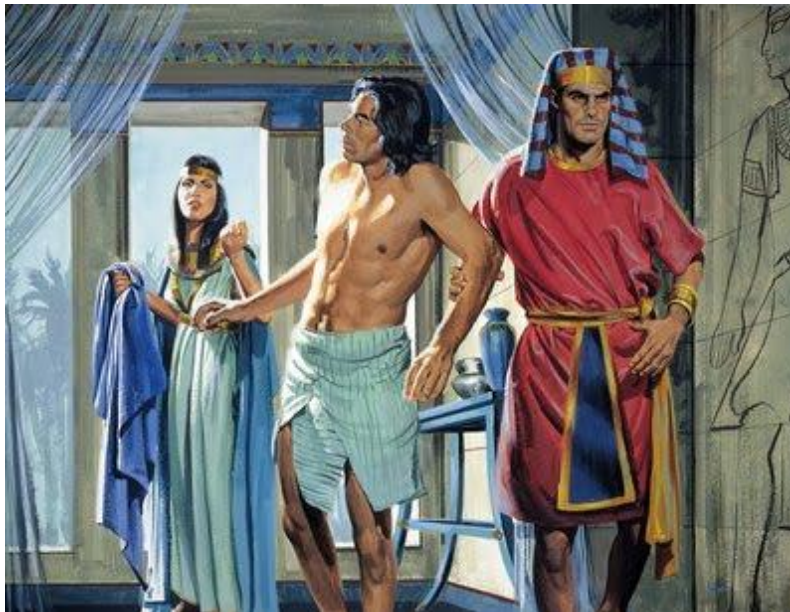
Ze wees naar het witte kledingstuk op de marmeren vloer. Haar wangen gloeiden en haar ogen vlamden van kwaadheid.

Haar bedienden geloofden alles wat ze zei. Ze hadden het altijd wel gedacht dat hij niet te vertrouwen was. Ja, mooi praten met Potifar, dat kon hij. En dan nu

zulke gemene dingen doen. Maar nu was zijn rijk uit en kreeg één van hen zijn ambt en zijn titel!

Toen Potifar die avond thuis kwam, liep zijn vrouw al huilend naar hem toe en zei: ‘O Potifar, lieve man van mij, die slaaf uit Kanaän, die jij hier in huis hebt gehaald, die wilde mij vanmiddag aanranden. En toen ik luid begon te schreeuwen heeft hij zijn mantel hier in deze kamer achtergelaten en is naar buiten gevlucht!’

Potifar wist niet wat hij hoorde. Hij kon het eigenlijk niet geloven, maar zijn vrouw zei het en hoe kwam anders die witte mantel van Jozef hier in de kamer? Boos, ja heel kwaad werd hij. Een machtig man zoals hij, die commandant van de lijfwacht van de Farao was, liet niet met zich spotten. Het speet hem voor Jozef, maar dit kon hij niet door de vingers zien! Als het nu een gewone slaaf was geweest had hij hem laten ophangen. Maar dat wilde hij Jozef niet aandoen, maar in de gevangenis moest hij wel.

Maar in de gevangenis moest hij wel.

Of...., was zijn boosheid alleen maar gespeeld geweest? Hij kende zijn vrouw toch ook en wilde hij haar niet laten vallen voor het oog van al zijn slaven?

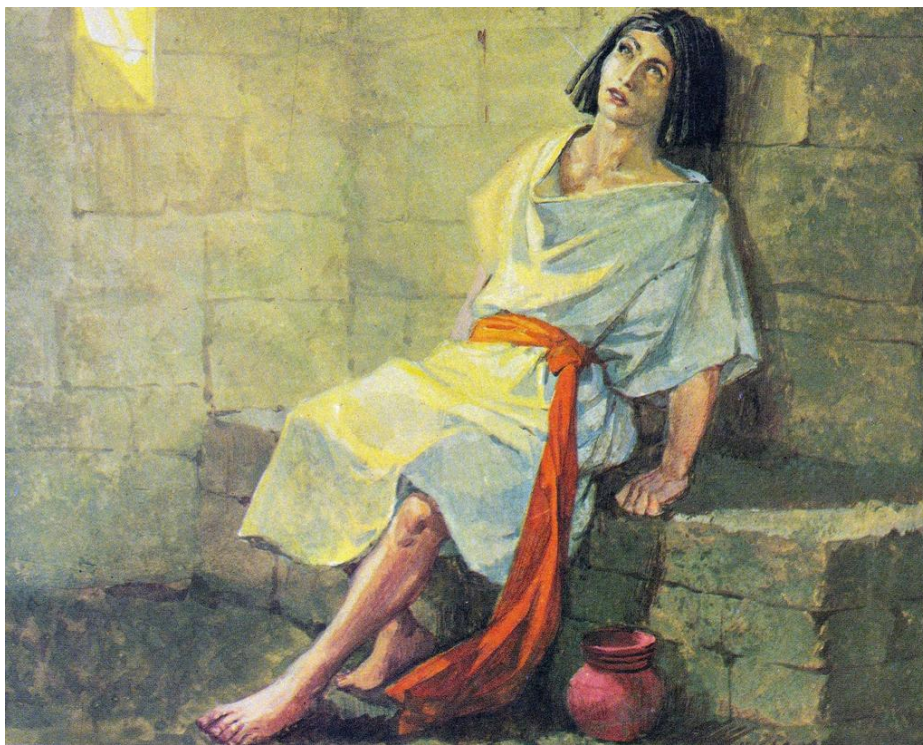
Naar de gevangenis met de slaaf Jozef! Dicht bij zijn huis, onder het dak van een hoog gebouw was ‘de kuil’. Een duister gat diep in de grond. Daar werden alle misdadigers in opgesloten. Als commandant van de lijfwacht was Potifar ook hier de baas.

Potifar wilde Jozef de eerste tijd niet meer zien. Hij wist immers alles al van zijn vrouw en dan past het niet dat je navraag doet bij een slaaf. Ook niet bij het

slavinnetje van zijn vrouw dat wist dat haar bazin verliefd was op de mooie Jozef? Nee, beter maar van niet.

Jozef verzette zich niet, toen ze hem kwamen halen en in de boeien sloegen. Hij had niet anders verwacht. Zo goed kende hij de hoge heren wel! Hij was onschuldig, maar wat voor zin had het om dat te zeggen? De soldaten die hem gevangen namen luisterden toch niet naar hem en Potifar hoorde hem niet. Gedwee liep hij mee. Hij huilde niet. Hij wist maar al te goed dat huilen niets hielp! Ook lang geleden toen hij in die diepe put zat had huilen niet geholpen.

Toen de zware deur achter hem dichtviel huiverde hij en dacht aan zijn mooie dromen van heel, heel lang geleden....

Jozef in de gevangenis.